سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان
فرزانگان ۴

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره آموزش و پرورش منطقه 13 تهران

محل مهر یا امضاء مدیر

سئوال

«سالِ تولید، دانش بنیان، اشتغال آفرین»

ش صندلی (ش داوطلب):	نام واحد آموزشی: دبیرستان فرزانگان 4	نوبت امتحانی: دی ماه 1401	ساعت امتحان:
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	پایه: دوازدهم	رشته:همه رشته ها	وقت امتحان: 90 دقیقه
سوال امتحان درس: زبان و ادبیات فارسی	نام دبیر : فاطمه بزرگی	سال تحصیلی: 1402 – 1401	تاریخ امتحان:
			تعداد صفحه سوال: 4

شرح سوالات	بارم
الف-قلمرو فکری (8نمره)	
درک مطلب (4نمره)	
*در ابیات و عبارات زیر ، منظور از قسمت های مشخّص شده را بنویسید.	0/5
1-از شنیدن اسم شهر ، قند در دلم آب می شد.	
2- ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را می شنوم که هم چون این شیعهٔ گمنام و غریبش درکنار آن مدینهٔ پلید، سر در هلقوم چاه می برد و می گریست.	0/5
آن امام راستین: ..... این شیعهٔ گمنام:	
3-مفهوم مشترک بیت و عبارت زیر را بنویسید.	
الف- من که هر آن چه داشتم، اوّل ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو	0/5
ب- در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد و خود را ایثار عشق کند.	
.....	
4- مفهوم کلی هریک از موارد زیر را بنویسید.	0/75
الف- نی حدیث راه پرخون می کند قصّه های عشق مجنون می کند.....	
ب- کاچی به از هیچی.....	
پ- گفت والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست.	
5-کدام یک از ابیات زیر به برف روی کوه اشاره نمی کند؟	
الف- تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دلبند	0/5
ب- از سیم به سر یکی کله خود زآهن به میان یکی کمربند	
پ- تا درد و ورم فرونشیند کافور بر آن ذماد کردند	
ت-برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند	
6-با توجه به ابیات زیر منظور از قسمت های مشخّص شده را بنویسید.	0/75
«بشنو این نی چون شکایت می کند از جدایی ها حکایت می کند	
کز نیستان تا مرا ببریده اند در نفیرم مرد و زن نالیده اند»	
نی: ..... جدایی: ..... نیستان:	
7-سهروردی شرط دست یابی به عالم عشق را در چه می داند؟.....	0/5

*** متون نثر و نظم (4نمره)

معنی و مفهوم عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

8-کلمات را کنار زنید و در زیر آن ،روحی را که در این تلقّی و تعبیر پنهان است ، تماشا کنید. 0/5

.....

9-عشق هرکسی را به خود راه ندهد و به همه جایی معوا نکند و به هر دیده، روی ننماید. 0/5

.....

10-امپراتوری های بزرگ هم مانند آدم های ثروتمند، معمولاً از سوء حاضمه می میرند. 0/5

.....

11-دشمن عن غریب است که توی این دشت وسیع عملیّات کند . 0/5

.....

معنی و مفهوم ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

12- صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند 0/75

.....

13- بگرای چو اژدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارقند

.....

14-ای مرغ سحر، عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد 0/75

.....

ب-قلمرو ادبی (5نمره)

15-شیوهٔ بیان را در موارد زیر مشخّص کنید.

الف- پدرم مرد مهمّی نبود؛ اشتباهاً تبعید شد. مادرم هم زن مهمّی نبود؛ او هم اشتباهاً تبعید شد. 0/5

ب- ابرو باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری.....

16-در بیت زیر ، یک مجاز و یک کنایه مشخّص کنید.

« در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت» 0/5

مجاز: ..... کنایه: .....

17-بنویسید که واژه های مشخّص شده ، معنی مجازی یا حقیقی دارند؟

الف- نالهٔ مرغ اسیر این همه بحر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس هم چو من است 0/75

.....

ب- برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند

.....

18-آرایهٔ درست را برای ابیات زیر از داخل پرانتز انتخاب کنید.

الف- غیر عریانی نیست تا پوشد کسی از خجالت چون صدا در خویش پنهانیم ما(متناض نما- حس آمیزی) 0/5

ب-نازنین تر می شوی هر روز از روز دگر ناز چندانی که می ریزد ز سر تا پای تو (حسن تعلیل- واج آرایی)

بارم	ادامه سوالات درس: زبان و ادبیات فارسی	پایه و رشته: دوازدهم ریاضی و تجربی	ص3	تاریخ امتحان:1401/10/12

19-آرایهٔ مشترک ابیات زیر را بنویسید. .....

0/5

الف-شانه می آید به کار زلف در آشفتگی — آشنایان را در ایّام پریشانی بپرس

ب- محرم این هوش جز بی هوش نیست — مر زبان را مشتری جز گوش نیست

20-ابیات زیر در چه قالب شعری سروده شده اند؟ .....

« خامشی بِه که ضمیر دل خویش — با کسی گفتن و گفتن که مگوی

0/25

ای سلیم آب ز سرچشمه ببند — که چو پر شد نتوان بستن جوی»

تاریخ ادبیات (1نمره)

21- عبارت زیر را کامل کنید.

«شعر «آزادی» نمونه ای از اشعار وطنی ..... است که به سلطهٔ بیگانه گان و بیدادگری ..... اشاره دارد. 0/5

22- آثار زیر از چه کسانی است؟

الف- قصهٔ شیرینِ فرهاد: ..... ب- تمهیدات : 0/5

حفظ شعر (1نمره)

23- ابیات زیر را کامل کنید.

0/5

الف- ..... فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران

ب- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق .....

24-حافظ در کدام بیت عشق را مانند کیمیایی می داند که انسان را به ارزش و کمال می رساند؟ 0/5

.....

پ-قلمرو زبانی (7نمره)

معنی واژه(1نمره)

25-معنی هریک از واژه های مشخّص شده را بنویسید.

0/5

الف-- هم بر انگارهٔ عشق آبادش ساخته اند. .....

ب- هرچه به واسطهٔ آن به خدارسند، فرض باشد به نزدیک طالبان. .....

26- برای هریک از مفاهیم زیر واژه هایی مناسب با توجه به متن کتاب بنویسید. 0/5

الف- رهروان راه حق که از سیر به سوی حق شادمان هستند. .....

ب- کسانی که در مدّتی معیّن در مسجد بمانند و به عبادت بپردازند. .....

دستور زبان (4 نمره)

27-ساختار و الگوی جمله های زیر را بنویسید.

الف- بیامد دو صد مرد آتش فروز 0/5

ب- آهوی چشم کماندار تو نخجیرم ساخت . .....

28-کدام یک از افعال در مصراع های زیر نیاز به مفعول دارند؟مشخّص کنید.

الف- بیار ساقی و همسایه گو دو چشم ببند — ب- عاشقان را نتوان گفت که باز آی ز مهر

ج-من از کمند تو اوّل چو وحش می برمیدم — د-ملامتم نکند هر که معرفت دارد

29-با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

«من اگر شایستهٔ سلطان شوم — به که در وادی بی پایان شوم» 0/5

الف-فعل های مشخّص شده را از نظر کاربرد و معنا بررسی کنید. .....

ب- این بیت چند جمله دارد؟ 0/25

بارم

30- ترکیب های اضافی را در بیت زیر مشخّص کنید و بنویسید.

حسن مه رویان مجلس گرچه دل می برد و دین بحث ما در لطف طبع و خوبی اخلاق بود

1 .....

31- نقش کلمه های مشخّص شده را در بیت زیر بنویسید.

«جمله گفتند این زمان در روزگار نیست خالی هیچ شهر از شهریار»

0/75

جمله: ..... خالی: ..... هیچ شهر: .....

املای فارسی (2نمره)

32- شکل درست واژه هایی که در متن سؤال ها ،نادرست هستند، بنویسید.

1- ..... 2- ..... 3- ..... 4- .....

2

5- ..... 6- ..... 7 - ..... 8- .....

«انسان های شجاع فرصت را می آفرینند،

امّا ترسوها و ضعیف ها منتظر فرصت می نشینند.»

موفق باشید.